

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

4. De crimine falsi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

Immunitas à præstando subsidio per præscriptionem temporis immemorialis cum bona fide accipi potest, præsertim si titulus præsumptus, puta firmi accepti priuilegii emptionis, comitetur. Si autem nullus titulus adsit, nec sit fama, quod ab immemoriali tempore non fuit exactum, tunc non præscribitur, quippe cōtra charitatem procedens, quare præscriptio non haberet iustam causam.

CAP. IV.

De Crimine falsi.

CRimen falsi est peruersio veritatis cum dolus alterius iactura, ad id tria requiruntur. Veritas immutatio. Dolus operantis; Et, vt alteri in damnum proueniat.

Crimen falsi variis modis committitur:

Primo; Monetam falsam cudens sine legitima auctoritate, aut adulterans.

Secundo; Testamentum, aliudue Instrumentum legitimum mutans, supprimens, lacerans.

Tertio; Alienas literas dolose aperiens, legens, alterius iniuria, vel damno iniusto. Excipitur necessarium tempore, tunc enim nullus interueniens, item si prælati suspicentur aliquid mali committi in literis. Et quamuis peccet, qui alienas priuatas aperiat, tamen nisi aduersario ostendat, non punitur pœna falsi.

Quarto; Qui falsis mensuris & ponderibus utitur, vel materiam adulterinam mercibus admittit.

Quinto; Alienum partum alicui supponens.

Sexto; Falsum testimonium proferens, Iudicem corruppens.

Septimo; Signum adulterinū faciens vel falsum

Octavo; Qui proposita edicta dolo malo corrū-
pit, l. penult. ff. eod. Pœna criminis falsi, hodie est ar-
bitraria, olim erat exilium perpetuum cum confis-
catione bonorum.

Non est licitum amisso legitimo instrumento, a-
liud simile confingere. Nam huiusmodi falsationes
Reipub. perniciosæ esse solent. Vnde legibus seuerè
prohibentur, & cum prohibitio iusta sit, in consci-
tia obligat.

Literas laceratas & in publicum abiectas quilibet
colligere, & legere, earumque notitia in suum com-
modum uti potest; quia literæ laceratæ habentur pro
derelictis. Lex tamen Charitatis obligat, ut V. C. si
secreta sint, aliis non manifestet. Imò, si causa sit in-
iusti damni alteri euenturi ex tali collatione, pecca-
bit contra iustitiam.

CAP. V.

De Moneta falsatione & mutatione.

Nummus publica lege constitutus fuit, ut rerum
omnium, quibus indigemus, æstimatio esset.

Nummus, ut legitimus ac iustus sit, requirit ma-
teriam, & pondus metalli, sicuti signum ipsi impres-
sum indicat.

N. Fundamentum iusti nummi est Metalli boni-
tas & pondus. Hæc enim ab impressa publicæ æsti-
mationis figura significantur; cui signo, nisi intrinse-
ca materię bonitas respondeat, falsus nummus e-
rit.

N. Præterea, quod intrinsecus valor nummi par-
tim sumitur ex metalli raritate, & naturalibus pro-
prietatibus. V. C. auri vel argenti puritate, ductilitate,
&c. partim verò ex communi hominū apprehen-
sione

Dd 4 sione